

Checklist "Opfokbedrijven" - handleiding 2021.01

geldig vanaf 01.01.2021

M = Major

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
			A	B	C	D	M	n.a.
1		Algemene toestand van het opfokbedrijf (stal en omgeving buiten de stallen)						
1.1		Het stalgebouw, de deuren en poorten zijn in goede bouwkundige staat. Het gedeelte waar het in- en uitladen van de kuikens/jonge hennen plaatsvindt, heeft een dichte verharding (b.v. beton of klinkers) die gemakkelijk te reinigen en desinfecteren is.						
1.2		De voorzieningen zijn in een goede bouwkundige en functionerende toestand en zo ontworpen, geconstrueerd en afgewerkt dat de dieren zo min mogelijk risico op verwondingen lopen. Voergoten en drinksystemen zijn zo geconstrueerd dat deze gemakkelijk gereinigd en gedesinfecteerd kunnen worden.						
1.3		De stallen zijn gecontroleerd toegankelijk. De buitendeuren en -poorten van de stallen zijn zo geconstrueerd, dat onbevoegden niet onbemerkt binnen kunnen dringen.						
1.4		Bezoekers en externe dienstverleners worden op het moment van toegang in een bezoekersregister geregistreerd.						
1.5		Het opfokbedrijf beschikt over sanitaire voorzieningen, die zijn afgestemd op het aantal medewerkers						
2		Orde, reinheid en hygiëne						
2.1		orde en reinheid binnen en buiten de stallen						
2.1.1		Op het gehele bedrijfsterrein worden afval, vuil, stofnesten, spinnenwebben of dode vliegen regelmatig of indien nodig verwijderd.						
2.1.2		Het opfokbedrijf maakt in zijn geheel een schone en opgeruimde indruk. Het bedrijfsterrein is in een onberispelijke, verzorgde en opgeruimde staat						
2.2		Opslag voeder						
2.2.1		Voedersilo's en opslagbakken zijn schoon. Verontreiniging, in het bijzonder met chemische, fysikalische (b.v. glasscherven) en microbiële stoffen (b.v. schimmel), wordt te allen tijde voorkomen. Materiaal en verf van opslagbakken zijn gereinigd en geschikt voor voeder. Elk bedrijf legt zelf de frequentie en manier van reiniging vast.						
2.3		Persoonlijke hygiëne						
2.3.1		Bij het betreden van de stallen zijn bedrijfskleding of wegwerpkleding verplicht. Er wordt op toegezien dat de stal of andere plaats waar de dieren worden gehouden alleen wordt betreden door personen van buiten het bedrijf na afspraak met de bedrijfsleider.						
2.3.2		Er is een hygiënesluis geïnstalleerd volgens de KAT-richtlijnen. Er wordt voor gezorgd dat het betreden en het verlaten van de dierenruimte alleen mogelijk is via de hygiënesluis.						
2.3.3		In elke stalvoorraumte of hygiënesluis zijn minimaal een wasbak met water, zeep en papieren handdoeken aanwezig. Verder is een desinfectiemiddel voorhanden om de handen na het wassen en drogen mee te desinfecteren.						
2.3.4		Het bedrijf heeft passende voorschriften met betrekking tot hygiëne en de omgang met dieren. Deze zijn aangebracht op een goed zichtbare plaats en bij alle medewerkers bekend.						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
3		Diergezondheid						
3.1		Documentatiesysteem voor het beoordelen van koppels						
3.1.1		Voor het beoordelen van koppels beschikt het bedrijf over een passend controlesysteem, dat gebaseerd is op diergebonden kenmerken. Het systeem omvat ten minste een controle en documentatie van de ontwikkeling van het gewicht en een verencontrole. Op basis van dit systeem worden er, bij duidelijke problemen binnen een koppel, maatregelen genomen en gedocumenteerd.						
3.1.2		Ten minste 2x per dag worden dieren en voorzieningen gecontroleerd en de bevindingen gedocumenteerd. Daarbij worden in ieder geval datum, tijdstip en bijzonderheden vastgelegd.						
3.1.3		Alle bedrijfsmedewerkers die met dieren in contact komen, worden ten minste 1x per jaar intern geschoold.						
3.2		Controle door dierenarts						
3.2.1		Er is een overeenkomst gesloten met een dierenarts voor controle van koppels.						
3.2.2		Het bedrijf beschikt over een vaccinatieschema met in ieder geval alle wettelijke vaccinaties. Dit schema wordt opgesteld door het bedrijf en de behandelend dierenarts						
3.2.3		Alle vaccinaties worden overeenkomstig het vaccinatieschema uitgevoerd en gedocumenteerd, waaronder ten minste het tijdstip van vaccinatie en de naam van de vaccinatiestof.						
3.2.4		Bij toediening van geneesmiddelen worden ten minste de volgende gegevens gedocumenteerd: <i>naam en toegediende hoeveelheid van het geneesmiddel, batchnummer van het geneesmiddel, datum van toediening, evt. wachttijd in dagen, naam van de persoon die het geneesmiddel heeft toegediend, nummer van het afgiftebewijs van de dierenarts</i>						
3.3		Bedrijfshygiëne						
3.3.1		Ongediertebestrijding						
3.3.1.1		Het bedrijf heeft een systeem voor het voorkomen en bestrijden van ongedierte, baserend op het soort ongedierte en de mate van besmetting.						
3.3.1.2		De ongediertebestrijding kan door de bedrijfsmedewerkers zelf geworden uitgevoerd, indien de bedrijfsleider beschikt over een bewijs van vakbekwaamheid en wordt voldaan aan de eisen aan de documentatie, of externe dienstverleners. Ook externe dienstverleners moeten voldoen aan de eisen aan de documentatie.						
3.3.1.3		Er wordt voldaan aan de minimumeisen voor documentatie						
3.3.2		Reiniging en desinfectie						
3.3.2.1	K.O.	Na afvoer van een koppel worden stal en voedersilo's compleet gereinigd. Alle voorzieningen – inclusief de drinkvoorzieningen – waarmee de hennen in contact zijn geweest, worden gereinigd en ontsmet. Daar is bewijs van.						
3.3.2.2		Het desinfecteren gebeurt uitsluitend met middelen die voor dat doeleinde zijn toegestaan. Voor biologische bedrijven geldt aanvullend dat uitsluitend ontsmettingsmiddelen zijn toegestaan die voldoen aan Verordening (EG) nr. 889/2008, bijlage 7. Alle gebruikte desinfecterende middelen zijn gedocumenteerd en er zijn veiligheidsbladen voorhanden.						
3.3.2.3		Bij elke opzet worden naam en producent van de gebruikte desinfecterende middel in de KAT-databank geregistreerd.						
3.3.2.4		Het bedrijf heeft een systeem waaruit blijkt dat de uitgevoerde reinigings- en ontsmettingsmaatregelen effectief waren.						
3.3.2.5		Wanneer een stalgebouw is ingedeeld in verschillende afdelingen, is de opzet van koppels van verschillende leeftijden alleen toegestaan als het lege deel van de stal kan worden gereinigd en gedesinfecteerd zonder daarbij de dieren in de andere afdelingen te storen of te schaden.						
3.3.3		Opslag uitwerpselen						
3.3.3.1		De tussenopslag van uitwerpselen bevindt zich in een apart gedeelte, dat voor de hennen/hanen niet toegankelijk is						
3.3.4		Opslag kadavers						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
3.3.4.1		Dode dieren worden zo snel mogelijk (dagelijks) uit de stal verwijderd. Kadavers worden in gekoelde kadaverboxen op een aparte locatie opgeslagen, gescheiden van ander afval en beschermd tegen weersinvloeden. De kadaveropslag mag niet toegankelijk zijn voor onbevoegden						
4.		Interne controle						
4.1		Registratie van bedrijfsgegevens						
4.1.1		Elk opfokbedrijf beschikt over een bedrijfsbeschrijving						
4.1.2		De gegevens in de bedrijfsbeschrijving komen overeen met de basisgegevens in de KAT-databank. Elke wijziging in de basisgegevens wordt gemeld bij het KAT-secretariaat.						
4.1.3		In de bedrijfsbeschrijving wordt het toepassingsgebied van het certificaat in zijn actuele staat beschreven. Wijzigingen in het toepassingsgebied worden vooraf gemeld bij het KAT-secretariaat.						
4.2		Vergunning						
4.2.1		Het opfokbedrijf heeft een geldige vergunning						
4.3		Opzetten en leeghalen van stallen						
4.3.1		Er zijn bewijzen (leverbonnen en/of facturen van broedbedrijven) aanwezig over de opzetdatum en het exacte aantal kuikens bij opzet						
4.3.2	K.O.	In alle stallen die vallen onder het KAT-systeem hebben de hennen ongekapte snavels.						
4.3.3		Tijdens de opfokperiode worden de kuikens/jonge hennen gewend aan het latere huisvestingssysteem in het legbedrijf. Bij levering van de jonge hennen aan het legbedrijf overlegt het opfokbedrijf een verklaring hiervan.						
4.3.4		Bij levering aan KAT-legbedrijven staat het KAT-ID van het opfokbedrijf op de leverbonnen vermeld.						
4.3.5		De personen (ongeacht of dit met eigen personeel of door externe dienstverleners is gedaan) die de stal opzetten en leeghalen beschikken over een bewijs van vakbekwaamheid.						
4.4		Informatieplicht						
4.4.1	K.O.	Alle voorvallen waarvoor een aangifteplicht bestaat, moeten gelijktijdig worden gemeld bij de bevoegde autoriteiten en het KAT-secretariaat.						
4.5		Crisismanagement						
4.5.1		Voor crisissituaties is een crisisplan voorhanden waarin de bevoegdheden duidelijk zijn geregeld, inclusief de namen en telefoonnummers van alle belangrijke contactpersonen.						
4.6		Koppel-documentatie						
4.6.1		Het bedrijf documenteert dagelijks per stal het actuele aantal leghennen. Ten minste een keer per week wordt het sterftepercentage (in %) berekend.						
4.6.2		Er is een registratiesysteem voor het voer- en waterverbruik per dier en voor de temperatuur en luchtvochtigheid in de stal.						
4.6.3		Ten minste eens in de 4 weken wordt het gemiddelde gewicht van de leghennen berekend. Er is een gestandaardiseerd schema voor het wegen van jonge hennen of een automatisch dierweegsysteem geïnstalleerd dat vergelijkbare resultaten garandeert.						
4.7		Overdrachtsprotocol						
4.7.1		Bij het leeghalen van de stal wordt een overdrachtsprotocol opgesteld met ten minste de gegevens van formulier FB-JA 1.						
4.8		Uitvoeren van analyses						
4.8.1		De analyses die bij de levering van eendagskuikens moeten worden uitgevoerd, worden uitgevoerd volgens de specificaties.						
4.8.2		De analyses die vóór de overdracht aan het legbedrijf moeten worden uitgevoerd, worden uitgevoerd overeenkomstig de voorschriften (ten minste 14 dagen vóór de overbrenging naar het legbedrijf).						
4.8.3		De kwaliteit van het drinkwater wordt een keer per kalenderjaar onderzocht door een geaccrediteerd laboratorium. De monsters worden bij de drinkvoorziening in de stal genomen.						
4.9		Herkomst en leverancier van het voeder						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
4.9.1	K.O.	Het voeder voor de kuikens en de jonge hennen wordt uitsluitend gekocht bij door KAT geaccrediteerde veevoederleveranciers						
4.9.2		Het voer bevat ten minste 4% ruwe vezels. Om de vertering te bevorderen, krijgen de dieren ook voederadditieven als maagsteentjes.						
5		Databank/plausibiliteitscontroles						
5.1		Productregistraties in de databank						
5.1.1	K.O.	De opzet van elk KAT-koppel wordt per stal in de KAT-databank geregistreerd. De gegevens komen overeen met leverbonnen en facturen en worden uiterlijk 14 dagen na de opzet in de KAT-databank geregistreerd.						
5.1.2	K.O.	Het leeghalen van elke stal met een KAT-koppel wordt per stal in de KAT-databank geregistreerd. De gegevens komen overeen met leverbonnen en facturen en worden uiterlijk 14 dagen na het leeghalen van de stal in de KAT-databank geregistreerd.						
5.1.3		Het door het bedrijf ingekochte veevoeder wordt volgens de voorschriften eens in de 2 weken in de databank geregistreerd (veevoederleverancier, hoeveelheid en leverdatum).						
6		Uitzonderingsregeling						
6.1		Geen beoordeling!						
7		Gangbare Opfok van jonge hennen: Eisen aan stalinrichting en huisvesting						
7.1		Bezettingsdichtheid						
7.1.1	K.O.	De bezettingsdichtheid in de stallen mag op geen enkel moment meer bedragen dan vermeld bij punt 7.1. <i>Opmerking: Tot 31.12.2021 te beoordelen met n.v.t.!</i>						
7.2		Bruikbare oppervlakten						
7.2.1		In stallen die bestaan uit meerdere niveaus liggen maximaal 4 niveaus boven elkaar, waarbij de vloer het eerste niveau is.						
7.2.2		Alleen niveaus die zo zijn gevormd dat uitwerpselen maximaal een niveau lager terechtkomen, worden tot de bruikbare oppervlakte gerekend. Andere niveaus worden alleen tot de bruikbare oppervlakte gerekend, als de uitwerpselen worden opgevangen.						
7.2.3		Oppervlakten die inherent zijn aan de stalinrichting*) mogen – ook als ze niet zijn voorzien van een mestband – bij de bruikbare oppervlakte worden geteld. Voorwaarde hiervoor is dat ze gedurende de hele lichtperiode ter beschikking staan, minimaal 30 cm breed zijn, een vrije hoogte van minimaal 40 cm hebben en de dieren een stevige grip bieden.						
7.3		Scharrelruimte						
7.3.1		De scharrelruimte beslaat minimaal 25% van de bruikbare stalvloeroppervlakte en bevindt zich op het onderste niveau.						
7.3.2		De jonge hennen krijgen zo vroeg mogelijk, maar uiterlijk vanaf de 35e levensdag, toegang tot de scharrelruimte.						
7.3.3		Deze is steeds bedekt met geschikt strooisel.						
7.4		Afleidingsmateriaal/stofbaden						
7.4.1		Vanaf de 1e levensdag hebben de dieren de beschikking over afleidingsmateriaal.						
7.4.2		Behalve over strooisel beschikken de dieren zo vroeg mogelijk over ander afleidingsmateriaal en de mogelijkheid om te stofbaden.						
7.5		Zitstokken						
7.5.1		Vanaf de 1e levensdag beschikken de dieren over zitstokken. Ten minste een derde van deze stokken is verhoogd aangebracht.						
7.5.2		Vanaf de 50e levensdag bedraagt de lengte van de zitstokken per dier minimaal 6 cm, vanaf de 64e levensdag minimaal 10 cm.						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
7.6		Voeder- en drinkvoorzieningen						
7.6.1		Voedervoorzieningen						
7.6.1.1		Vanaf de 50e levensdag bedraagt de lengte van langwerpige voerbakken ten minste 4,5 cm per dier en van ronde voerbakken ten minste 4 cm.						
7.6.2		Drinkvoorzieningen						
7.6.2.1		Bij watervoorzieningen via nippels of bekers is vanaf de 50e levensdag per 10 dieren ten minste een voorziening beschikbaar. Bij ronde drinkbakken bedraagt de lengte van de voor dieren toegankelijke kant ten minste 1 cm per dier.						
7.6.2.2		De drinkvoorzieningen zijn aangebracht op een voor de jonge hennen bereikbare hoogte.						
7.7		Lichtverdeling						
7.7.1		De inval van natuurlijk daglicht is verplicht. De lichtopeningen in de stal komen overeen met ten minste 3% van de bruikbare stalvloeroppervlakte.						
7.7.2		Bij kunstmatige verlichting wordt gezorgd voor een gelijkmatige lichtverdeling in het activiteitengedeelte van de stal.						
7.7.3		Een permanente verduistering van de lichtopeningen (b.v. door verf of gekleurde folie) of gebruik van monochromatisch licht is alleen toegestaan in uitzonderingsgevallen met (schriftelijke) veterinaire verklaring.						
7.7.4		Vanaf de 15e levensdag van de dieren bedraagt de lichtperiode ten minste 8 uur per dag. Er is een ononderbroken duisternisperiode van 8 uur. Voorafgaand aan de duisternisperiode wordt een periode van halfduister in acht genomen. Het lichtschema wordt gedocumenteerd.						
7.8		Stalklimat						
7.8.1		Het klimaat in de stal is aangepast aan de gezondheid, de bezettingsdichtheid en de leeftijd van de jonge hennen (ventilatiesysteem, omgevingstemperatuur).						
7.9		Schrikdraad						
7.9.1	K.O.	Jonge hennen mogen nergens direct worden blootgesteld aan stroom.						
7.9.2		Daarnaast mogen er geen andere voorzieningen aanwezig zijn, die gemakkelijk aan een stroombron kunnen worden aangesloten en als schrikdraad kunnen fungeren. Wanneer schrikdraad ter afschrikking wordt gebruikt op voer- en drinksystemen, mogen voor de bevestiging geen isolatoren worden gebruikt.						
7.10		Noodstroomvoorziening						
7.10.1		Het bedrijf beschikt over een noodstroomvoorziening die de verzorging van de dieren bij stroomuitval garandeert. Het noodstroomaggregaat wordt regelmatig (ten minste elk half jaar) getest. Deze functietests worden gedocumenteerd.						
8		Biologische opfok van jonge hennen: Eisen aan stalinrichting en huisvesting						
8.1		Herkomst van de dieren						
8.1.1		Vanaf 1 januari 2022 moeten biologische kuikens afkomstig zijn van biologische dieren of biologische broederijen.						
8.2		Bezettingsdichtheid						
8.2.1	K.O.	De bezettingsdichtheid in de stallen mag op geen enkel moment meer bedragen dan vermeld bij punt 8.2.						
8.3		Bruikbare oppervlakten						
8.3.1		In stallen die bestaan uit meerdere niveaus liggen maximaal 3 niveaus boven elkaar, waarbij de vloer het eerste niveau is.						
8.3.2		Alleen niveaus die zo zijn gevormd dat uitwerpselen maximaal een niveau lager terechtkomen, worden tot de bruikbare oppervlakte gerekend. Andere niveaus worden alleen tot de bruikbare oppervlakte gerekend, als de uitwerpselen worden opgevangen.						
8.4		Groepsgrootte/ruimtelijke scheiding van koppels						
8.4.1		Alle stallen, incl. overdekte uitloop (wintertuin), zijn voorzien van afscheidingsschotten. Deze garanderen dat de maximaal toegestane groepsgrootte overeenkomstig de geldende Europese Verordening inzake de biologische productie en etikettering van biologische producten niet wordt overschreden.						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag				
8.4.2		Deze schotten zijn zodanig geconstrueerd en aangebracht dat koppels gescheiden blijven. Eventuele deuren in de schotten zijn gesloten.					
8.5		Scharrelruimte					
8.5.1		De scharrelruimte bestaat minimaal 1/3 van de bruikbare stalvloeroppervlakte en bevindt zich op het onderste niveau. .					
8.5.2		Vanaf de 22e levensdag wordt de scharrelruimte geopend en uiterlijk vanaf de 28e levensdag krijgen alle dieren toegang tot de scharrelruimte.					
8.5.3		De gehele oppervlakte is bedekt met geschikt strooisel.					
8.6		Afleidingsmateriaal/stofbaden					
8.6.1		Vanaf de 1e levensdag hebben de dieren de beschikking over afleidingsmateriaal/manipuleerbaar materiaal.					
8.6.2		Behalve over strooisel beschikken de dieren zo vroeg mogelijk over ander afleidingsmateriaal als bijvoorbeeld stro-of hooibaaltjes, luzerne, pikstenen (eventueel met toevoeging van grit).					
8.6.3		Het afleidingsmateriaal is altijd beschikbaar. Er is een concept beschikbaar en het gebruikte afleidingsmateriaal en de hoeveelheid zijn gedocumenteerd.					
8.6.4		Daarnaast hebben de dieren voldoende mogelijkheden om te stofbaden.					
8.7		Zitstokken					
8.7.1		Vanaf de 1e levensdag beschikken de dieren over zitstokken. Ten minste een derde van deze stokken is verhoogd aangebracht.					
8.7.2		Vanaf de 35e levensdag beschikken de dieren over zitstokken met een lengte van ten minste 10 cm per dier of over een verhoogd zitniveau van ten minste 100 cm ² per dier.					
8.8		Voeder-en drinkvoorzieningen					
8.8.1		Voer					
8.8.1.1		Vanaf de 50e levensdag bedraagt de lengte van langwerpige voerbakken ten minste 4,5 cm per dier en van ronde voerbakken ten minste 4 cm.					
8.8.2		Drinkvoorzieningen					
8.8.2.1		Bij watervoorzieningen via nippels of bekertjes is vanaf de 50e levensdag per 10 dieren ten minste één voorziening beschikbaar. Bij ronde drinkbakken bedraagt de lengte van de voor dieren toegankelijke kant ten minste 1cm per dier.					
8.8.2.2		De drinkvoorzieningen zijn aangebracht op een voor de jonge hennen optimale hoogte.					
8.9		Lichtverdeling					
8.9.1		De inval van natuurlijk daglicht is verplicht. De lichtopeningen in de stal komen overeen met ten minste 3% van de bruikbare stalvloeroppervlakte.					
8.9.2		De daglichtopeningen zorgen voor een gelijkmatige lichtverdeling.					
8.9.3		Bij kunstmatige verlichting wordt gezorgd voor een gelijkmatige lichtverdeling in het activiteitengedeelte van de stal					
8.9.4		Een permanente verduistering van de lichtopeningen (b.v. door verf of gekleurde folie) of gebruik van monochromatisch licht is alleen toegestaan in uitzonderingsgevallen met (schriftelijke) veterinaire verklaring .					
8.9.5		Vanaf de 15e levensdag van de dieren bedraagt de lichtperiode ten minste 8 uur per dag. Er is een ononderbroken duisternisperiode van 8 uur. Voorafgaand aan de duisternisperiode wordt een periode van halfduister in acht genomen. Het lichtschema wordt gedocumenteerd.					
8.10		Staklimaat					
8.10.1		Het klimaat in de stal is aangepast aan de gezondheid, de bezettingsdichtheid en de leeftijd van de hennen (ventilatiesysteem, omgevingstemperatuur).					
8.11		Schrikdraad					
8.11.1	K.O.	Jonge hennen mogen nergens direct worden blootgesteld aan stroom.					
8.11.2		Daarnaast mogen er geen andere voorzieningen aanwezig zijn, die gemakkelijk aan een stroombron kunnen worden aangesloten en als schrikdraad kunnen fungeren. Wanneer schrikdraad ter afschrikking wordt gebruikt op voer- en drinksystemen, mogen voor de bevestiging geen isolatoren worden gebruikt.					

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
8.12		Noodstroomvoorziening						
8.12.1		Het bedrijf beschikt over een noodstroomvoorziening die de verzorging van de dieren bij stroomuitval garandeert. Het noodstroomaggregaat wordt regelmatig (ten minste elk half jaar) getest. Deze functietests worden gedocumenteerd.						
9		Uitloopcriteria/biologische opfok van jonge hennen <i>Een overdekte uitloop (wintertuin) wordt aanbevolen. Zodra de EU-lidstaten de richtlijnen van de Europese Verordening inzake de biologische productie en etikettering van biologische producten hebben geconcretiseerd, worden de KAT-richtlijnen aangepast.</i>						
9.1		Overdekte uitloop (wintertuin)						
9.1.1		Het bedrijf beschikt over een overdekte uitloop van ten minste 1 m ² voor 56 dieren.						
9.1.2		De overdekte uitloop (wintertuin) is minimaal 2 m hoog en voorzien van licht- en luchtdoorlatend windbreekgaas. Het windbreekgaas beslaat ten minste 70% van de hoogte van de buitenmuur van de overdekte uitloop (dus minimaal 1,40 m). In plaats van windbreekgaas zijn ook alternatieve voorzieningen met dezelfde eigenschappen toegestaan. De overdekte uitloop heeft een buitenklimaat. Hij is door een muur afgescheiden van de rest van de stal en zo geconstrueerd dat wilde vogels niet kunnen binnendringen.						
9.1.3		Net als de stal is ook de overdekte uitloop voorzien van afscheidingschotten.						
9.2		Uitloopopeningen						
9.2.1		De uitloopopeningen naar de overdekte uitloop en de vrije uitloop zijn ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed, gelijkvloers, gelijkmatig over de gehele buitenmuur verdeeld en niet boven elkaar aangebracht. Stallen met meerdere vloerniveaus en verhoogde uitloopopeningen van ten minste 30 cm hoog zijn voorzien van passende in-/uitstaphulpen.						
9.2.2		De totale lengte van de uitloopopeningen voldoet aan de richtlijnen van de Europese Verordening inzake de biologische productie en etikettering van biologische producten.						
9.2.3		De dieren hebben onbelemmerd toegang tot de overdekte uitloop en de vrije uitloop. Bij nauwe plekken of hindernissen zijn doorgangen of overgangen aangebracht die per 1000 dieren ten minste 2 m breed zijn.						
9.3		Vrije uitloop						
9.3.1		Bij nieuwe stallen/gebouwen bedraagt de vrije uitloop ten minste 1 m ² per dier. Stallen met een kleinere groenoppervlak/overdekte uitloop kunnen nog t/m 2028 gebruikmaken van een overgangsregeling. De vrije uitloop ligt op maximaal 150 m afstand van de dichtstbijgelegen uitloopopening. Dit kan worden aangetoond aan de hand van een begrijpelijke plattegrond van het terrein.						
10		Gangbare opfok van jonge hanen: Eisen aan stalinrichting en huisvesting						
10.1		Herkomst van de hanen						
10.1.1		De herkomst en de opfok van de hanen moet volgens de KAT-voorschriften worden gewaarborgd en gedocumenteerd.						
10.2		Bezettingsdichtheid						
10.2.1	K.O.	De bezettingsdichtheid in de stallen mag op geen enkel moment meer bedragen dan vermeld bij punt 10.2.						
10.3		Minimumleeftijd/minimumgewicht bij slacht						
10.3.1		Op het moment van slachten zijn de dieren ten minste 70 dagen oud EN hebben ze bij het leeghalen van de stal een minimumgewicht van 1300 g. Dit is onafhankelijk van het ras (leggen van bruine, witte of crèmekleurige eieren).						
10.3.2		Het vlees van de dieren wordt verder verwerkt tot voedsel.						
10.3.3		Bij het leeghalen van de stal documenteert het bedrijf het slachtgewicht, zodat bij een herziening van de Handleiding meer informatie voorhanden is over de ontwikkeling van het gewicht.						
10.4		Bruikbare oppervlakten						
10.4.1		In stallen die bestaan uit meerdere niveaus liggen maximaal 4 niveaus boven elkaar, waarbij de vloer het eerste niveau is.						
10.4.2		Alleen niveaus die zo zijn gevormd dat uitwerpselen maximaal een niveau lager terechtkomen, worden tot de bruikbare oppervlakte gerekend. Andere niveaus worden alleen tot de bruikbare oppervlakte gerekend, als de uitwerpselen worden opgevangen.						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
10.4.3		Oppervlakten die inherent zijn aan de stalinrichting*) mogen – ook als ze niet zijn voorzien van een mestband – bij de bruikbare oppervlakte worden geteld. Voorwaarde hiervoor is dat ze gedurende de hele lichtperiode ter beschikking staan, minimaal 30 cm breed zijn, een vrije hoogte van minimaal 40 cm hebben en de dieren een stevige grip bieden.						
10.5		Scharrelruimte						
10.5.1		De scharrelruimte beslaat minimaal 25% van de bruikbare stalvloeroppervlakte en bevindt zich op het onderste niveau.						
10.5.2		De jonge hennen krijgen zo vroeg mogelijk, maar uiterlijk vanaf de 35e levensdag, toegang tot de scharrelruimte.						
10.5.3		Deze is steeds bedekt met geschikt strooisel.						
10.6		Afleidingsmateriaal/stofbaden						
10.6.1		Vanaf de 1e levensdag hebben de dieren de beschikking over afleidingsmateriaal.						
10.6.2		Behalve over strooisel beschikken de dieren zo vroeg mogelijk over ander afleidingsmateriaal en de mogelijkheid om te stofbaden.						
10.7		Zitstokken						
10.7.1		Vanaf de 1e levensdag beschikken de dieren over zitstokken. Ten minste een derde van deze stokken is verhoogd aangebracht.						
10.7.2		Vanaf de 35e levensdag bedraagt de lengte van de zitstokken ten minste 6 cm per dier.						
10.8		Voeder- en drinkvoorzieningen						
10.8.1		Voedervoorzieningen						
10.8.1.1		Vanaf de 50e levensdag bedraagt de lengte van langwerpige voerbakken ten minste 4,5 cm per dier en van ronde voerbakken ten minste 2 cm.						
10.8.2		Drinkvoorzieningen						
10.8.2.1		Bij watervoorzieningen via nippels of bekens is vanaf de 50e levensdag per 10 dieren ten minste een voorziening beschikbaar. Bij ronde drinkbakken bedraagt de lengte van de voor dieren toegankelijke kant ten minste 1 cm per dier.						
10.8.2.2		De drinkvoorzieningen zijn aangebracht op een voor de dieren bereikbare hoogte.						
10.9		Lichtverdeling						
10.9.1		De inval van natuurlijk daglicht is verplicht. De lichtopeningen in de stal komen overeen met ten minste 3% van de bruikbare stalvloeroppervlakte.						
10.9.2		Bij kunstmatige verlichting wordt gezorgd voor een gelijkmatige lichtverdeling in het activiteitengedeelte van de stal						
10.9.3		Een permanente verduistering van de lichtopeningen (b.v. door verf of gekleurde folie) of gebruik van monochromatisch licht is alleen toegestaan in uitzonderingsgevallen met (schriftelijke) veterinaire verklaring .						
10.9.4		Vanaf de 15e levensdag van de dieren bedraagt de lichtperiode ten minste 8 uur per dag. Er is een ononderbroken duisternisperiode van 8 uur. Voorafgaand aan de duisternisperiode wordt een periode van halfduister in acht genomen. Het lichtschema wordt gedocumenteerd.						
10.10		Staklimaat						
10.10.1		Het klimaat in de stal is aangepast aan de gezondheid, de bezettingsdichtheid en de leeftijd van de dieren (ventilatiesysteem, omgevingstemperatuur).						
10.11		Schrikdraad						
10.11.1	K.O.	De dieren mogen nergens direct worden blootgesteld aan stroom.						
10.11.2		Daarnaast mogen er geen andere voorzieningen aanwezig zijn, die gemakkelijk aan een stroombron kunnen worden aangesloten en als schrikdraad kunnen fungeren. Wanneer schrikdraad ter afschrikking wordt gebruikt op voer- en drinksystemen, mogen voor de bevestiging geen isolatoren worden gebruikt.						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
10.12		Noodstroomvoorziening						
10.12.1		Het bedrijf beschikt over een noodstroomvoorziening die de verzorging van de dieren bij stroomuitval garandeert. Het noodstroomaggregaat wordt regelmatig (ten minste elk half jaar) getest. Deze functietests worden gedocumenteerd.						
11		Biologische opfok van hanen: Eisen aan stalinrichting en huisvesting						
11.1		Herkomst van de dieren						
11.1.1		Vanaf 1 januari 2022 moeten biologische kuikens afkomstig zijn van biologische dieren of biologische broederijen.						
11.1.2		De herkomst en de opfok van de hanen moet volgens de KAT-voorschriften worden gewaarborgd en gedocumenteerd.						
11.2		Bezettingsdichtheid						
11.2.1	K.O.	De bezettingsdichtheid in de stallen mag op geen enkel moment meer bedragen dan vermeld bij punt 11.2.						
11.3		Minimumleeftijd/minimumgewicht bij slacht						
11.3.1		Op het moment van slachten zijn de dieren ten minste 70 dagen oud EN hebben ze bij het leeghalen van de stal een minimumgewicht van 1300 g. Dit is onafhankelijk van het ras (leggen van bruine, witte of crèmekleurige eieren).						
11.3.2		Het vlees van de dieren wordt verder verwerkt tot voedsel.						
11.3.3		Bij het leeghalen van de stal documenteert het bedrijf het slachtgewicht, zodat bij een herziening van de Handleiding meer informatie voorhanden is over de ontwikkeling van het gewicht.						
11.4		Bruikbare oppervlakten						
11.4.1		In stallen die bestaan uit meerdere niveaus liggen maximaal 3 niveaus boven elkaar, waarbij de vloer het eerste niveau is.						
11.4.2		Alleen niveaus die zo zijn gevormd dat uitwerpselen maximaal een niveau lager terechtkomen, worden tot de bruikbare oppervlakte gerekend. Andere niveaus worden alleen tot de bruikbare oppervlakte gerekend, als de uitwerpselen worden opgevangen.						
11.5		Groepsgrootte/ruimtelijke scheiding van koppels						
11.5.1		Alle stallen, incl. overdekte uitloop (wintertuin), zijn voorzien van afscheidingsschotten. Deze garanderen dat de maximaal toegestane groepsgrootte overeenkomstig de geldende Europese Verordening inzake de biologische productie en etikettering van biologische producten niet wordt overschreden.						
11.5.2		De schotten zijn zodanig geconstrueerd en aangebracht dat koppels gescheiden blijven. Eventuele deuren in de schotten zijn gesloten.						
11.6		Scharrelruimte						
11.6.1		De scharrelruimte bestaat minimaal 1/3 van de bruikbare stalvloeroppervlakte en bevindt zich op het onderste niveau. .						
11.6.2		Vanaf de 22e levensdag wordt de scharrelruimte geopend en uiterlijk vanaf de 28e levensdag krijgen alle dieren toegang tot de scharrelruimte.						
11.6.3		De gehele oppervlakte is bedekt met geschikt strooisel.						
11.7		Afleidingsmateriaal/stofbaden						
11.7.1		Vanaf de 1e levensdag hebben de dieren de beschikking over afleidingsmateriaal/manipuleerbaar materiaal.						
11.7.2		Behalve over strooisel beschikken de dieren zo vroeg mogelijk over ander afleidingsmateriaal als bijvoorbeeld stro-of hooibaaltjes, luzerne, pikstenen (eventueel met toevoeging van grit).						
11.7.3		Het afleidingsmateriaal is altijd beschikbaar. Er is een concept beschikbaar en het gebruikte afleidingsmateriaal en de hoeveelheid zijn gedocumenteerd.						
11.7.4		Daarnaast hebben de dieren voldoende mogelijkheden om te stofbaden.						
11.8		Zitstokken						
11.8.1		Vanaf de 1e levensdag beschikken de dieren over zitstokken. Ten minste een derde van deze stokken is verhoogd aangebracht.						
11.8.2		Vanaf de 35e levensdag beschikken de dieren over zitstokken met een lengte van ten minste 10 cm per dier of over een verhoogd zitniveau van ten minste 100 cm ² per dier.						
11.9		Voeder- en drinkvoorzieningen						
11.9.1		Voedervoorzieningen						

Nr.	KO	Criterium	Uitslag				
11.9.1.1		Vanaf de 50e levensdag bedraagt de lengte van langwerpige voerbakken ten minste 4,5 cm per dier en van ronde voerbakken ten minste 2 cm.					
11.9.2		Drinkvoorzieningen					
11.9.2.1		Bij watervoorzieningen via nippels of bekers is vanaf de 50e levensdag per 10 dieren ten minste een voorziening beschikbaar. Bij ronde drinkbakken bedraagt de lengte van de voor dieren toegankelijke kant ten minste 1 cm per dier.					
11.9.2.2		De drinkvoorzieningen zijn aangebracht op een voor de dieren optimale hoogte.					
11.10		Lichtverdeling					
11.10.1		De inval van natuurlijk daglicht is verplicht. De lichtopeningen in de stal komen overeen met ten minste 3% van de bruikbare stalvloeroppervlakte.					
11.10.2		De daglichtopeningen zorgen voor een gelijkmatige lichtverdeling.					
11.10.3		Bij kunstmatige verlichting wordt gezorgd voor een gelijkmatige lichtverdeling in het activiteitengedeelte van de stal					
11.10.4		Een permanente verduistering van de lichtopeningen (b.v. door verf of gekleurde folie) of gebruik van monochromatisch licht is alleen toegestaan in uitzonderingsgevallen met (schriftelijke) veterinaire verklaring .					
11.10.5		Vanaf de 15e levensdag van de dieren bedraagt de lichtperiode ten minste 8 uur per dag. Er is een ononderbroken duisternisperiode van 8 uur. Voorafgaand aan de duisternisperiode wordt een periode van halfduister in acht genomen. Het lichtschema wordt gedocumenteerd.					
11.11		Staklimaat					
11.11.1		Het klimaat in de stal is aangepast aan de gezondheid, de bezettingsdichtheid en de leeftijd van de dieren (ventilatiesysteem, omgevingstemperatuur).					
11.12		Schrikdraad					
11.12.1	K.O.	De dieren mogen nergens direct worden blootgesteld aan stroom.					
11.12.2		Daarnaast mogen er geen andere voorzieningen aanwezig zijn, die gemakkelijk aan een stroombron kunnen worden aangesloten en als schrikdraad kunnen fungeren. Wanneer schrikdraad ter afschrikking wordt gebruikt op voer- en drinksystemen, mogen voor de bevestiging geen isolatoren worden gebruikt.					
11.13		Noodstroomvoorziening					
11.13.1		Het bedrijf beschikt over een noodstroomvoorziening die de verzorging van de dieren bij stroomuitval garandeert. Het noodstroomaggregaat wordt regelmatig (ten minste elk half jaar) getest. Deze functietests worden gedocumenteerd.					
12		Uitloopcriteria/biologische opfok van hanen					
12.1		Uitloopcriteria/biologische opfok van hanen <i>Een overdekte uitloop (wintertuin) wordt aanbevolen. Zodra de EU-lidstaten de richtlijnen van de Europese Verordening inzake de biologische productie en etikettering van biologische producten hebben geconcretiseerd, worden de KAT-richtlijnen aangepast.</i>					
12.1.1		Het bedrijf beschikt over een overdekte uitloop van ten minste 1 m ² voor 56 dieren.					
12.1.2		De overdekte uitloop (wintertuin) is minimaal 2 m hoog en voorzien van licht- en luchtdoorlatend windbreekgaas. Het windbreekgaas beslaat ten minste 70% van de hoogte van de buitenmuur van de overdekte uitloop (dus minimaal 1,40 m). In plaats van windbreekgaas zijn ook alternatieve voorzieningen met dezelfde eigenschappen toegestaan. De overdekte uitloop heeft een buitenklimaat. Hij is door een muur afgescheiden van de rest van de stal en zo geconstrueerd dat wilde vogels niet kunnen binnendringen.					
12.1.3		Net als de stal is ook de overdekte uitloop voorzien van afscheidingsschotten.					
12.2		Uitloopopeningen					
12.2.1		De uitloopopeningen naar de overdekte uitloop en de vrije uitloop zijn ten minste 35 cm hoog en 40 cm breed, gelijkvloers, gelijkmatig over de gehele buitenmuur verdeeld en niet boven elkaar aangebracht. Stallen met meerdere vloerniveaus en verhoogde uitloopopeningen van ten minste 30 cm hoog zijn voorzien van passende in-/uitstaphulpen.					

Nr.	KO	Criterium	Uitslag					
12.2.2		De totale lengte van de uitloopopeningen voldoet aan de richtlijnen van de Europese Verordening inzake de biologische productie en etikettering van biologische producten.						
12.2.3		De dieren hebben onbelemmerd toegang tot de overdekte uitloop en de vrije uitloop. Bij nauwe plekken of hindernissen zijn doorgangen of overgangen aangebracht die per 1000 dieren ten minste 2 m breed zijn.						
12.3		Vrije uitloop						
12.3.1		Bij nieuwe stallen/gebouwen bedraagt de vrije uitloop ten minste 1 m ² per dier. Stallen met een kleinere groenoppervlak/overdekte uitloop kunnen nog t/m 2028 gebruikmaken van een overgangsregeling. De vrije uitloop ligt op maximaal 150 m afstand van de dichtstbijgelegen uitloopopening. Dit kan worden aangetoond aan de hand van een begrijpelijke plattegrond van het terrein.						